

Agrometeorológiai visszatekintés 2017. július-augusztusra és előrejelzés október-novemberre

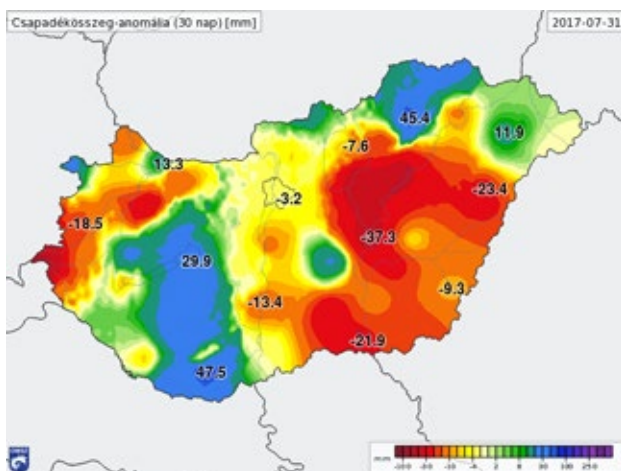
2017. júliusa az átlagostól melegebb, és az ország nagyobb részén a szokásostól szárazabb volt. A havi középhőmérséklet 18,6 és 23,6 Celsius fok között alakult, Nógrád volt a leghűvösebb, Csongrád és Békés megye a legmelegebb. Ezek az értékek többnyire 0,0-2,0 fokkal az átlagos fölöttiek, csak az északkeleti országgrészben volt hajszállal az átlag alatt a középhőmérséklet. Júliusban 3 meleg hullám alakult ki, a legmelegebbet július 10-én Adonyban mértük (38,8°C). A pár nappal később átvonult hidegfront után erős északnyugati áramlással száraz, hűvös levegő érkezett, olyannyira, hogy 14-én Zabaron a napi minimumhőmérséklet 4,3°C volt, ez volt a hónap során a leghidegebb. A nyári napok ($T_{max} \geq 25^\circ\text{C}$) száma az országban többnyire 22-30, a hőségnapoké ($T_{max} \geq 30^\circ\text{C}$) 10-18, míg a forró napok ($T_{max} \geq 35^\circ\text{C}$) száma jellemzően 0-5 között alakult. Mind a nyári, mind a hőségnapok száma kicsit több, mint az 1981-2010 közötti normálérték.

A hónap letelejét leszámítva a csapadék zöme záporos formában hullott. Ennek következtében a csapadék területi eloszlása rendkívül változatos képet mutatott az országban. A legtöbb csapadék B-A-Z és Sz-Sz-B megyében esett (100-130 mm), ez jóval átlag fölötti érték. A Dunántúlon is többfelé összegeztünk 100 mm körüli mennyiséget. Az Alföld jelentős részén azonban csupán 30-40 mm, a Nagykunságban 20 mm alatt maradt a havi összeg. Országos átlagban a legtöbb csapadék 24-én fordult elő, ekkor sokfelé hullott 20 mm körüli érték, helyenként azonban felhőszakadás méretű csapadék is előfordult. A kapásnövényeknek (a nyáron már nem először) szinte az utolsó pillanatban érkezett a csapadék. A zivatarokkal azonban helyenként károkat okozó jégeső és szélvihar is előfordult. A talaj nedvességtartalma sokfelé igen alacsonyan alakult, az esők hatására is csak a felső réteg nedvesedett át átmenetileg, hogy a következő meleg hullámban ez a nedvesség is hamar elillanjon. Az átlagosnál mintegy 40-100 órával süttött a nap.

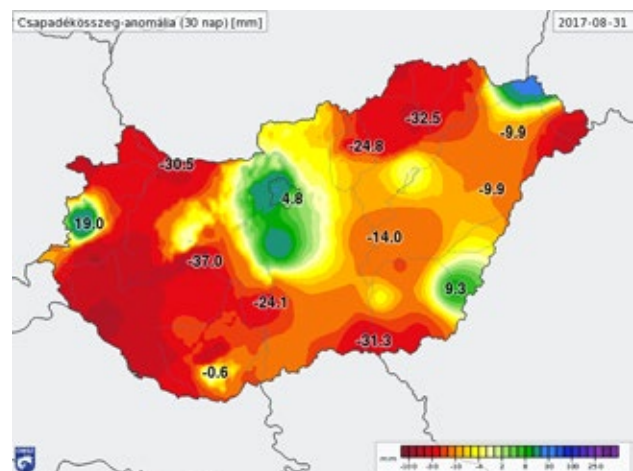
Augusztus még a júliustól is melegebbre sikerült: a középhőmérséklet többnyire 21,0 és 24,5 fok között alakult, mely 1-3 fokkal haladta meg a sokéves átlagot. A hónap eleji hőhullám volt a legerősebb, 4-én a hőmérséklet 20 mérőállomásunkon volt 40 Celsius fok körül (39,5-40,3). A forró nappalok után az éjszakák sem adtak felfrissülést, sorra dőltek a legmagasabb napi minimumhőmérsékleti rekordok. A hónap során mindössze 4 komolyabb hidegfront szakította meg a forróságot átmeneti lehűléssel. A 20-án érkezett front mögött a nyugalomba jutott hűvös, száraz levegőben Zabaron 2,6 fokkal csökkent a hőmérséklet, ez napi országos minimumrekord lett. A nyár azonban nem adta magát és a hónap végén újabb napi melegrekord dől meg (Szikáncs: 38,4 fok). A nyári napok száma az országban többnyire 25-28, a hőségnapoké 15-20, míg a forró napok száma északon és nyugaton 1-5, délkeleten 10-13 (!) között alakult.

Az augusztusi csapadék is rendkívül szeszélyes területi eloszlású volt a záporos csapadék miatt: többnyire 15 és 55 mm között alakult, ez sokfelé 20-40 mm-rel maradt el az átlagtól. A 6-án érkezett zivatarzóna okozta a legkiterjedtebb csapadékot (területi átlagban 15-30 mm) az országban, a legnagyobb mennyiség pedig az addig legtöbbet szenvedett alföldi részeken hullott. Ez a csapadék hullám rendkívül sokat ért növényeinknek. Az augusztus is naposabb volt az átlagosnál, mintegy 40-70 órával lettek magasabbak a havi napfénytartam értékek.

A talajban nyár végére 110-170 mm-nyi csapadékhiány halmozódott föl. A kukorica számára ideális esetben, júliusban és augusztusban is 100 mm csapadék kellene. Idén nyáron ettől jócskán elmaradt az időjárás, de ha a részletesen említett két nagyobb csapadék hullám is elmaradt volna (ezek kialakulása szinte hajszálon múlik), akkor még sokkal nagyobb károkat okozott volna az aszály. A repce magágy készítésére és vetésére a legtöbb helyen száraz talajjal kellett belemenni, csak a felső talajréteg van helyenként átmedvesedve.

1. ábra – A júliusi csapadékösszeg eltérése a sokéves átlagtól – forrás: OMSZ, www.met.hu

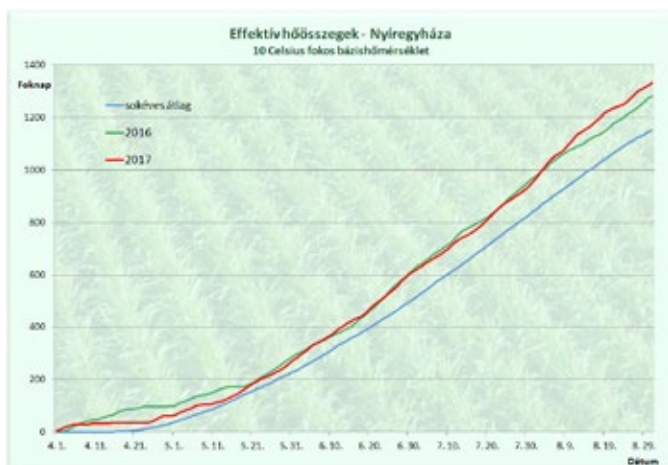

2. ábra – Az augusztusi csapadékösszeg eltérése a sokéves átlagtól – forrás: OMSZ, www.met.hu

Az április 1-től 10°C-os bázissal számolt hőösszegek augusztus végéig kissé a 2016-os értékek fölött, a sokéves átlagot jóval meghaladva alakultak. A július eleji 100-120 foknapos előny augusztus végére 200-250 foknap körülire nőtt a szokásoshoz képest. A meleg idő a sok napsütéssel és a kevés csapadékkal együtt azt eredményezték, hogy a fenológiai fázisok jóval az átlagos előtt jártak, minden hamarabb érett.

A legnagyobb európai időjárás előrejelző központból származó, a rövidtávra szólóknál lényegesen megbízhatóbb, hosszútávra szóló prognózis alapján az október és a november is az átlagosnál melegebbnek és szárazabbnak ígérkezik. A havi csapadékösszeg októberben 35 és 60, novemberben 40 és 70 mm között alakul általában.

3. ábra - Az április 1-től augusztus 31-ig 10 OC-os bázishőmérséklettel számolt hőösszegek Nyíregyházára - forrás: OMSZ, www.met.hu

A mezőgazdaság számára is veszélyes időjárási eseményekről veszélyjelző oldalunk (<http://www.met.hu/idojaras/veszelyjelzes/riasztas/>), ill. METEORA nevű ingyenes mobiltelefon alkalmazásunk ad percről percre pontos információkat. A már bekövetkezett káresemények bejelentéséhez a www.agro.met.hu oldalunkon kaphatunk visszamenőleges, kereshető időjárási információkat.

A legfrissebb mérési eredményekről (hőmérséklet, csapadék, napfénytartam 1, 5, 10, 30, 90 napos összegek, azok átlagtól vett eltérése, talajnedvesség, vízhiány, 5 cm-es talajhőmérséklet, műholdas vegetációs index – NDVI, aszálytérkép) térképes formában, ill. részletes szöveges agrometeorológiai elemzésről és előrejelzésről az Országos Meteorológiai Szolgálat honlapjának agrometeorológiai oldalán érdemes tájékozódni (www.met.hu/idojaras/agrometeorologia). A nagy felbontású műholdas információkat a 8 nap alatt bekövetkezett változás és az átlagtól vett eltérés térképpel bővítettük, melyek a vegetációs időszak elejéig visszakereshetők. A produktumokról a honlapon a kérdőjel ikonra kattintva találunk részletes leírást, magyarázatot. Az oldalon megjelenített információk bővítésén folyamatosan dolgozunk. MET-ÉSZ észlelő rendszerünk Fórumában növényfenológiai megfigyelések rögzítését indítottuk el tavasszal. Aki ehhez kedvet érez, kérjük, csatlakozzon hozzánk! Bízunk benne, hogy a fejlesztésekkel még inkább tudjuk segíteni a gazdálkodók tevékenységét.

Kovács Attila
Országos Meteorológiai Szolgálat

